

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1944 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1944/45 under andra huvudtiteln, avseende anslagen inom justitiedepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Justitiedepartementet m. m.

1:o) **Avlöningar till statsråden utan departement m. m.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under andra huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementets ärenden för den 4 januari 1944) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad stat för avlöningar till statsråden utan departement m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45, dels ock till Avlöningar till statsråden utan departement m. m. för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 174 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 150 000 kronor.

Sedan numera ytterligare ett statsråd utan departement tillkallats, har anslaget uppräknats med 24 000 kronor, motsvarande avlöningen till det nya statsrådet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

a) fastställa följande stat för avlöningar till statsråden utan departement m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Stat.

1. Avlöningar till statsråden utan departement, <i>förslagsvis</i>	kronor 144 000
2. Lönefyllnad åt statsministern	» 6 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 24 000

Summa kronor 174 000;

b) till *Avlöningar till statsråden utan departement m. m.* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 174 000 kronor.

2:o) **Justitiedepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 2—4) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45, dels ock till Justitiedepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 291 000 kronor.

I gällande riksstat är ifrågavarande anslag upptaget med 282 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär å ena sidan en höjning av anslagsposterna till avlöningar till icke-ordinarie personal med 12 300 kronor och rörligt tilllägg med 200 kronor samt å andra sidan en minskning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 3 500 kronor. Den föreslagna höjningen av anslagsposten till icke-ordinarie personal inrymmer kostnaderna för personalförstärkning med en amanuens och ett kontorsbiträde.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	24 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>föreslagsvis</i>	»	155 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	78 600
4. Rörligt tillägg, <i>föreslagsvis</i>	»	32 900

Summa kronor 291 000;

b) till *Justitiedepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 291 000 kronor.

3:o) **Justitiedepartementet: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 4), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 4 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

4:o) **Justitiedepartementet: Svensk författningssamling.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 4 och 5) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet: Svensk författningssamling* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

5:o) **Lagberedningen.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 5), vilket innebär en av en ökning av antalet ledamöter i beredningen föranledd höjning av anslaget med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lagberedningen* för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor.

6:o) **Processreformen m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, s. 6) föreslagit riksdagen att till Processreformen m. m. för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor.

I gällande riksstat är upptaget ett reservationsanslag till processlagberedningen å 70 000 kronor. Då beredningens arbete beräknas bliva avslutat innevarande budgetår, har något anslag till processlagberedningen icke äskats för budgetåret 1944/45.

Kungl. Maj:ts förslag avser att ställa medel till förfogande för utarbetande av administrativa författningar, som sammanhånga med den nya rättegångsordningens genomförande och införandet av ny aktiebolagslag.

Vid anslagsberäkningen har förutsatts, att eventuellt uppkommande reservation å det för innevarande budgetår anvisade anslaget till processlagberedningen skall få tagas i anspråk för nu ifrågakvarande ändamål.

Utskottet, som icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Processreformen m. m.* för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor.

7:o) **Ombuden för tillsyn å tryckta skrifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 6) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombuden för tillsyn å tryckta skrifter* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

Justitiekanslersämbetet.

8:o) **Justitiekanslersämbetet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 8, s. 7 och 8) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för justitiekanslersämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45, dels ock till Justitiekanslersämbetet: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 84 000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 82 000 kronor.

För nästkommande budgetår beräknas en minskning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 1 600 kronor.

Posten till avlöningar till icke-ordinarie personal har däremot med hänsyn till av vissa beräknade nya arbetsuppgifter påkallad personalförstärkning samt ökade kostnader för vikarie under ledighet för justitiekanslern uppräknats med 3 600 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för justitiekanslersämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 48 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 26 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 9 000
	<hr/>
	Summa kronor 84 000;

b) till *Justitiekanslersämbetet: Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 84 000 kronor.

9:o) **Justitiekanslersämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 9), som innebär oförändrad medelsanvisning för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiekanslersämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 7 700 kronor.

Domstolarna.

10:o) **Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden. Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 10 och 11, s. 9—13) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden* 475 000 kronor;

b) till *Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen* 667 500 kronor.

11:o) **Högsta domstolen m. m.: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 13—15), vilket innebär en av ökat medelsbehov för expenser betingad anslagsökning med 1 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högsta domstolen m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 kronor.

12:o) **Högsta domstolen m. m.: Bidrag till Nytt juridiskt arkiv.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 15 och 16) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högsta domstolen m. m.: Bidrag till Nytt juridiskt arkiv* för budgetåret 1944/45 anvisa ett anslag av 2 000 kronor.

13:o) **Regeringsrätten: Avlöningar. Regeringsrätten: Omkostnader. Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 14—16, s. 16), och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Regeringsrätten: Avlöningar* 149 700 kronor;

b) till *Regeringsrätten: Omkostnader* 4 000 kronor;

c) till *Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok* 12 000 kronor.

14:o) **Hovrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 17, s. 17—33) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för hovrätterna vidtaga den ändringen att tjänstebemyndigarna sekreterare och notarie utbytas mot hovrättssekreterare respektive hovrättsnotarie, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för hovrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45, dels ock till Hovrätterna: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 2 038 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1 984 000 kronor.

Vid beräkningen av medelsbehovet under de olika anslagsposterna i avlöningsstaten har verkställts en allmän omräkning av dessa poster. I enlighet med därom gjort uttalande vid 1943 års riksdag (sammansatt stats- och första lagutskotts utl. nr 2 s. 38) har därvid förutsatts, att å hovrättsdivision normalt skola tjänstgöra tre ordinarie och två adjungerade ledamöter. Jämväl i övrigt överensstämman beräkningsgrunderna med av riksdagen godkända principer.

Från och med budgetåret 1941/42 indrogos samtliga extra ledamotsbefattningar i hovrätterna utom en i Göta hovrätt. Anledningen härtill var den under de första åren efter krigsutbrottet inträdda nedgången i arbetsbördan. Sedermera har emellertid ett omslag inträffat, och antalet inkommande mål har nu i Svea hovrätt och hovrätten för Övre Norrland överskridit samt i de båda övriga hovrätterna i det närmaste nått 1939 års nivå.

För Svea hovrätts vidkommande beror stegringen till väsentlig del på ökningen av krigsrättsmålen. Medel till bestridande av de därav föranledda avlönings- och arvodeskostnaderna äro icke beräknade i Svea hovrätts avlöningsstat, utan anslagsposterna till icke-ordinarie personal resp. till arvoden och särskilda ersättningar få i stället överskridas med för ändamålet erforderliga belopp. Besluten angående förstärkning av krigshovrätts organisation ha varje gång fattats för begränsad tid. Det senaste beslutet avser tiden den 1 januari—den 31 mars 1944. Enligt Kungl. Maj:ts förslag böra möjligheter till dylik förstärkning finnas även under nästa budgetår, och med hänsyn härtill har för Svea hovrätts del icke räknats med någon ytterligare ökning av ledamotsantalet.

I övriga hovrätter har däremot antalet ledamöter förstärkts så att organisationen får samma omfattning som före den år 1941 genomförda nedskärningen av organisationen. Extra ledamöter ha följaktligen beräknats till ett antal av två i Göta hovrätt, en i hovrätten över Skåne och Blekinge samt en under halva året i hovrätten för Övre Norrland.

Under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal har vidare beräknats förstärkning av personalen vid hovrätten för Övre Norrland med ett extra skrivbiträde.

I personalförteckningen föreslås i enlighet med tjänsteförteckningssakkunnigas förslag tjänstebemyndigarna sekreterare och notarie ersatta med benämningarna hovrättssekreterare och hovrättsnotarie.

Kungl. Maj:ts förslag ha icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet får alltså hemställa, Utskottet.

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för hovrätterna vidtaga den ändringen att tjänstebenämningarna sekreterare och notarie utbytas mot hovrättssekreterare respektive hovrättsnotarie;

b) fastställa följande avlöningsstat för hovrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

Svea hovrätt.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	490 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	30 200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	412 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	122 800
Summa kronor		1 055 000

Göta hovrätt.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	230 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t	»	14 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	217 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	60 200
Summa kronor		523 000

Hovrätten över Skåne och Blekinge.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	141 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t	»	7 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	114 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	33 500
Summa kronor		296 000

Hovrätten för Övre Norrland.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	72 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t	»	2 900
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	»	72 100
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	16 800
Summa kronor		164 000;

c) till *Hovrätterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 2 038 000 kronor.

15:o) **Hovrätterna: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 18, s. 34—36) föreslagit riksdagen att till *Hovrätterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Utskottet.

Med anslutning till vad departementschefen anfört vill utskottet understryka, att anvisade expensmedel böra förslå till jämväl normala nyanskaffningar. Med hänsyn till det överskott av inventarier, som kan påräknas vid krisorganens avveckling, bör återhållsamhet över huvud iakttagas vid nyanskaffningen av inventarier.

Anslagsberäkningen har icke givit utskottet anledning till erinran. Under åberopande härav får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Hovrätterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kronor.

16:o) **Häradsrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 19, s. 36—56) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att antalet i gällande personalförteckning upptagna tingssekreterare ökas från 44 till 46, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas under budgetåret 1944/45, dels ock till *Häradsrätterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 5 072 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 5 070 000 kronor.

För nästkommande budgetår har anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän föreslagits nedsatt med belopp, motsvarande häradshövdingarnas övergångslöner, 43 125 kronor, samt den automatiska reduktionen av övergångsersättningarna till dem, 10 697 kronor. Vid bestämmandet av denna

reduktion har hänsyn tagits till att övergångsersättningen i Gärds och Albo domsaga bortfallit i dess helhet.

I fråga om anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal har departementschefen för närvarande icke ansett sig kunna tillmötesgå från vissa hovrätter framförda önskemål om inrättande av nya sekreterarbefattningar. Vid större områdesregleringar, såsom vid landsrättsförläggning av stad eller vid sammanslagning av domsagor, har emellertid en ökning av sekreterarnas antal ansetts kunna bli ofrånkomlig. För att behovet av sekreterare i dylika fall skall kunna tillgodose föreslås, att Kungl. Maj:t skall erhålla visst anslagsbelopp i reserv, förslagsvis motsvarande avlöningen till två tingssekreterare. Beloppet förutsättes icke skola tagas i anspråk, med mindre utökningen av sekreterarantalet framstår såsom oundgängligen nödvändig.

Med hänsyn till de särskilda svårigheter som, icke minst på grund av rådande extraordinära förhållanden, framträtt under övergångstiden har Kungl. Maj:t för nästa budgetår även ansetts böra erhålla en något vidgad befogenhet att övergångsvis tillgodose ett ökat behov av notarier. Någon mera avsevärd ökning av notarieantalet föreslås dock icke utan det har ansetts tillräckligt att ytterligare förslagsvis 10 notariearvoden ställas till Kungl. Maj:ts förfogande. En utökning av antalet tingsnotarier i en domsaga förutsättes såsom regel icke böra medgivas, med mindre verkställd utredning ger vid handen att den med domsagoreformen avsedda omfördelningen av arbetsuppgifterna ägt rum eller att på grund av brist på kvalificerad biträdespersonal eller eljest hinder möter att för närvarande genomföra densamma.

Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal har med hänsyn till det anförda föreslagits höjd med sammanlagt 56 000 kronor, varav 14 000 kronor motsvara löner till 2 tingssekreterare och 42 000 kronor arvoden till 10 tingsnotarier.

I detta sammanhang har jämväl frågan om anlitage av personal utom hovrätterna för arbetet med uppläggande av nya fastighetsböcker berörts i statsrådsprotokollet. Departementschefen har framhållit såsom önskvärt att för ifrågavarande arbete anlitas även personal som ej är knuten till hovrätterna. Ersättning bör i sådana fall utgå efter samma grunder som tillämpas beträffande nu anlitate fastighetsbokuppläggare, d. v. s. i regel med arvode motsvarande tingsnotariearvode.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *K. Schlyter* (I: 113) och den andra inom andra kammaren av herr *A. Andersson* i Falkenberg *m. fl.* (II: 196), vari hemställts, att riksdagen ville föreskriva, att Hallands mellersta domsaga skall hänföras till lönegrupp IV och Villands samt Kinds och Redvägs domsagor till lönegrupp II, ävensom vidtaga härav föranledda ändringar i Kungl. Maj:ts förslag till avlöningsstat för häradsrätterna samt anvisa på grund av domsagornas uppflyttning i högre lönegrupper ytterligare erforderliga medel till avlöningsförstärkningar.

Enligt den vid 1943 års riksdag fastställda löneregleringen för häradshövdingarna skola de flesta av dem förutom grundlön erhålla viss avlöningsförstärkning. Domsagorna ha för detta ändamål indelats i fem grupper; i grupp I utgår ej någon avlöningsförstärkning, under det att i grupperna II—V skall utgå avlöningsförstärkning med resp. 1 250, 2 500, 3 750 och 5 000 kr.

Gruppindelningen skulle enligt 1942 års till grund för löneregleringen liggande principbeslut fastställas av Kungl. Maj:t inom en av riksdagen angiven ram. Frågan härom lämnades öppen till följande års riksdag. I Kungl. Maj:ts proposition nr 198 till 1943 års riksdag angående vissa anslag till hovrätterna, häradsrätterna och vattendomstolarna framlades förslag till gruppindelning. I en i anledning av nämnda proposition väckt motion, II: 365, hemställdes på anförda skäl att riksdagen måtte vidtaga den ändringen i Kungl. Maj:ts förslag, att Hallands mellersta domsaga, som i förslaget hänförts till lönegrupp III, i stället placerades i lönegrupp IV.

Sammansatta stats- och första lagutskottet anförde i sitt utlåtande (nr 2) bland annat följande.

Beträffande domsagornas fördelning på olika avlöningsgrupper och maximumantalet domsagor i varje grupp har utskottet icke varit i tillfälle att ingå i någon närmare granskning av förslaget i denna del. Utskottet, som förutsätter att Kungl. Maj:t ägnar denna fråga fortsatt uppmärksamhet, är icke nu berett att i anledning av motionen II: 365 förorda någon ändring i Kungl. Maj:ts förslag.

Den av riksdagen godkända ramen omsluter inom grupp II högst 31, inom grupp III högst 30 samt inom grupp IV högst 34 domsagor.

I sin skrivelse med anslagsäskanden för budgetåret 1944/45 har Göta hovrätt hemställt, att Hallands mellersta domsaga måtte uppflyttas från lönegrupp III till lönegrupp IV samt Kinds och Redvägs domsaga från lönegrupp I till lönegrupp II. Hovrätten har därvid åberopat vad den i sin skrivelse den 8 juni 1940 rörande lönegruppsindelningen av domsagorna anført till förmån för ifrågavarande båda domsagors uppflyttning i högre lönegrupp. Vidare har hovrätten över Skåne och Blekinge hemställt, att Villands domsaga måtte från och med nästkommande budgetår uppflyttas från lönegrupp I till lönegrupp II. Därvid har hovrätten hänvisat bl. a. till upprättad statistik över arbetsbördan i Villands, Östra Göinge samt Gärds och Albo domsagor.

Departementschefen har i anledning av berörda framställningar under nu ifrågavarande punkt i statsverkspropositionen uttalat följande.

Enligt de av domsagoutredningen förordade principerna för omprövning av domsagas placering i lönegrupp, till vilka principer föredragande departementschefen uttalat sin anslutning i propositionen nr 252 till 1942 års riksdag (s. 28, 40 ff.), skall sådan fråga regelmässigt tagas under övervägande vid införlivande med domsagan av stad, som tidigare haft rådhusrätt, samt eljest vid områdesregleringar. I övrigt skola enstaka domsagor uppflyttas i lönegrupp endast vid varaktiga, synnerligen betydande och av särskilda förhållanden föranledda ökningar i arbetsbördan. Beträffande de domsagor, för vilka Göta hovrätt och hovrätten över Skåne och Blekinge föreslagit högre lönegruppsplacering, äro de sålunda angivna förutsättningarna icke för handen, och jag finner mig därför ej kunna för närvarande biträda förslagen härom.

Vidkommande den i motionerna väckta frågan om uppflyttning i lönegrupp av tre domsagor vill utskottet till en början framhålla, att det vid fördelning av rikets domsagor på fem lönegrupper givetvis måste förekomma gränsfall, där frågan om de särskilda domsagornas rätta placering ger anledning till tvekan. Vidare vill utskottet uttala, att de många och olikartade omständigheter, till vilka hänsyn bör tagas vid indelningen, skapa svårigheter att erhålla en rättvisande måttstock för placeringen.

Utskottet har från justitiedepartementet erhållit del av det material, på vilket Kungl. Maj:ts beslut om lönegruppsindelning grundar sig. Vid genomgången av detta material och på grund av de upplysningar i övrigt, som utskottet inhämtat, har utskottet kommit till den uppfattningen, att den kritik mot placeringen, som grundar sig på en jämförelse mellan Hallands mellersta och södra domsagor, icke helt saknar fog. Dessa närbelägna två domsagor, av vilka den mellersta hänförts till lönegrupp III och den södra till grupp IV, synas nämligen i de hänseenden, varom här är fråga, vara praktiskt taget jämbördiga, och det är alltså enligt utskottets mening icke fullt tillfredsställande, att de hänförts till skilda lönegrupper. Till vilken av de två lönegrupperna nämnda domsagor bort hänföras är emellertid tveksamt. Bland domsagorna i lönegrupp III intager Hallands mellersta domsaga knappast en sådan plats, att densamma i främsta rummet bör komma i fråga för uppflyttning till lönegrupp IV. Å andra sidan må framhållas, att en domsaga icke kan nedflyttas i lönegrupp vid annat tillfälle än i samband med häradshövdingens avgång ur tjänst. Under angivna förhållanden synes ett bibehållande av den nämnda domsagans nuvarande lönegrupp — vilken synes försvarlig med hänsyn till de allmänna grunderna för lönegruppsindelningen — innebära den minsta olägenheten.

Icke heller beträffande de två övriga i motionerna åsyftade domsagorna synas tillräckliga skäl föreligga för en ändrad lönegruppsindelning. Villands domsaga hör icke till de största av de till grupp I hänförda. Därtill kommer att domsagan omfattar tätbebyggda områden, vilka kunna förväntas bliva inkorporerade med Kristianstads stad. Lönegruppsplaceringen av Kinds och Redvägs domsaga kommer vidare att inom en ej alltför avlägsen framtid bliva omprövad i samband med frågan om att lägga Ulricehamns stad under landsrätt. Intill dess så sker medför nu utgående övergångsersättning, att en uppflyttning i lönegrupp för häradshövdingen i nämnda domsaga praktiskt taget saknar betydelse.

Kungl. Maj:ts förslag har i fråga om antalet tingssekreterare och tingsnotarier icke givit utskottet anledning till erinran. Med tillstyrkande av nämnda förslag jämväl i övriga delar får utskottet hemställa,

att riksdagen må

1) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för häradsrätterna vidlägga den ändringen att antalet tingssekreterare ökas från 44 till 46;

2) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 113 och II: 196

a) fastställa följande avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas under budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 2 130 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t	» 2 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 2 548 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 391 200
	<hr/> Summa kronor 5 072 000;

b) till *Häradsrätterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 5 072 000 kronor.

17:o) **Häradsrätterna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 57 och 58) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna*: *Omkostnader* för bud-
getåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 410 000 kronor.

18:o) **Häradsrätterna: Reseersättningar till nämndemän m. m.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 21, s. 58 och 59) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

19:o) **Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 59) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 100 000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna*: *Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

20:o) **Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 60) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

21:o) **Vattendomstolarna: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 60) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vattendomstolarna: Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 318 000 kronor.

22:o) **Vattendomstolarna: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 60 och 61), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vattendomstolarna: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 56 200 kronor.

23:o) **Krigsrätterna: Avlöningar. Krigsrätterna: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 26 och 27, s. 61 och 62) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

24:o) **Krigsrätterna: Ersättningar till civila ledamöter i fältkrigsrätter m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 62) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Krigsrätterna: Ersättningar till civila ledamöter i fältkrigsrätter m. m.* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

Rättegångsväsendet i allmänhet.

25:o) **Ersättning åt domare, vittnen och parter.** Kungl. Maj:t har (punkt 29, s. 63) föreslagit riksdagen att till Ersättning åt domare, vittnen och parter för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 550 000 kronor.

I gällande riksstat är ifrågavarande anslag upptaget med 475 000 kronor.

Anslaget har uppräknats med hänsyn till belastningen under de senaste budgetåren samt det ökade medelsbehov, som kan förväntas bliva en följd av nya författningsbestämmelser i fråga om förundersökning i brottmål och på utlänningslagstiftningens område.

Utskottet. Anslagsberäkningen har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättning åt domare, vittnen och parter* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 550 000 kronor.

26:o) **Kostnader enligt lagen om fri rättegång.** Kungl. Maj:t har (punkt 30, s. 63 och 64) föreslagit riksdagen att till Kostnader enligt lagen om fri rättegång för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

I gällande riksstat är anslaget uppfört med samma belopp. Belastningen har under de två sistförflutna budgetåren uppgått till 485 700 kronor och 475 700 kronor.

För årets riksdag kommer att framläggas förslag till lag angående ändring i gällande lagstiftning om fri rättegång. Detta förslag, som är avsett att träda i kraft den 1 juli 1944, innebär jämkningar i olika avseenden. På några punkter föreslås en utvidgning av de förmåner som ingå i den fria rättegången. På grund härav och med hänsyn jämväl till den senast redovisade belastningen å anslaget har detta för nästa budgetår ansetts böra bibehållas vid nuvarande beloppet, 500 000 kronor.

Utskottet. Det av departementschefen omnämnda förslaget angående ändring i gällande lagstiftning om fri rättegång har numera i propositionen nr 12 förelagts riksdagen. Ställningstagandet till nämnda förslag synes icke i väsentlig mån påverka beräkningen av förevarande anslag. Med hänsyn härtill och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet, vilket innebär oförändrad medelsanvisning, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Kostnader enligt lagen om fri rättegång* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

27:o) **Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 31, s. 64) föreslagit riksdagen att till Understöd åt offentlig rättshjälpsanstalter för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 67 500 kronor.

Riksdagen har upprepade gånger (skr. 1941 nr 2, punkt 29, 1942 nr 2, punkt 29, och 1943 nr 2, punkt 23) vid behandlingen av fråga om anslag till understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter framhållit önskvärdheten av att anstaltsväsendet snarast möjligt utbygges. Ett av särskilt tillkallad sakkunnig framlagt förslag rörande dylik utbyggnad (SOU 1940: 11) har emellertid med hänsyn till det finansiella läge, som varit rådande sedan förslaget avgavs, tills vidare icke ansetts böra upptagas till prövning. Under nu ifrågavarande punkt i årets statsverksproposition har departementschefen anmält sig vara av kostnadsskäl förhindrad att framlägga förslag i ämnet. I anslutning härtill innebär Kungl. Maj:ts förslag oförändrad medelsanvisning.

Utskottet.

Utskottet har icke ansett sig böra göra invändning mot Kungl. Maj:ts ställningstagande till nämnda fråga. Emellertid har utskottet velat erinra om riksdagens under en följd av år gjorda uttalanden i ämnet och framhålla angelägenheten av att ovannämnda förslag snarast möjligt upptages till bedömande.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må till *Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 67 500 kronor.

28:o) **Medikolegala besiktningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 32, s. 65) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

29:o) **Ersättning för vissa bötesandelar. Ersättning för förlorad inteckningslösen vid stadsdomstolarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 33 och 34, s. 65) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 anvisa

a) till *Ersättning för vissa bötesandelar* ett anslag av 2 500 kronor;

b) till *Ersättning för förlorad inteckningslösen vid stadsdomstolarna* ett anslag av 140 000 kronor.

Fångvården m. m.

30:o) **Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, s. 70—76) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, den senare att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45, dels ock till Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 306 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 303 000 kronor.

För nästkommande budgetår föreslås en höjning av anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, med 400 kronor, motsvarande beräknade kostnader för dagarvoden åt de sakkunniga för handläggning av ärenden enligt den nya lagen om villkorlig frigivning, vilken träder i kraft den 1 januari 1945.

Genom den nya lagstiftningen om villkorlig dom och villkorlig frigivning samt utbyggandet av skyddskonsulentorganisationen kommer centrala fångregistret att få ökad betydelse. Med hänsyn härtill föreslås, att för ledningen av registret — vilket nu förestås av en förste amanuens — inrättas en tjänst såsom aktuarie i lönegraden Eo 21. Vidare har en förstärkning av styrelsens biträdespersonal med två extra skrivbiträden ansetts erforderlig. För berörda båda ändamål har anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjts med 6 000 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg har nedräknats med 3 400 kronor.

Utskottet.

Den föreslagna personalförstärkningen motiveras av ökning av arbetsbördan i förening med nya arbetsuppgifter och har icke givit utskottet anledning till erinran.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för fångvårdsstyrelsen:

Personalförteckning.		Lö
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat:	
1 överdirektör		B
2 byråchefer		A
3 byrådirektörer		A
1 kamrerare		A
2 förste byråsekreterare		A
2 aktuarier		A

Befattning	Lönegrad
2 byråsekreterare	A 21
2 assistenter av 3:e klass	A 16
1 kansliskrivare	A 11
1 kontorist	A 9
1 förste expeditionsvakt	A 7
2 kanslibiträden	A 7
2 expeditionsvakter	A 5
3 kontorsbiträden	A 4
2 skrivbiträden	A 2

Tjänsteman å övergångsstat:

1 kansliskrivare	A 11
------------------------	------

Extra ordinarie tjänsteman i högre
lönegrad än 20:

1 aktuarie	Eo 21;
------------------	--------

Anm.: Befattningen såsom kontorist må icke besättas så länge den å övergångsstat uppförde kansliskrivaren kvarstår i tjänst.

b) fastställa följande avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 178 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 8 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 86 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 32 800

Summa kronor 306 000;

c) till *Fångvårdsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 306 000 kronor.

31:o) **Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 76—78), vilket innebär en anslagsökning med 6 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 48 500 kronor.

32:o) **Fångvårdsanstalterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, s. 78—103) föreslagit riksdagen att dels besluta, att till personalförteckningen för fångvårdsanstalterna skall fogas en anmärkning av viss av departementschefen förordad lydelse, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för nämnda anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45, dels ock till Fångvårdsanstalterna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 331 000 kronor.

I statsverkspropositionen till 1942 års riksdag lämnades en sammanfattande redogörelse för den omorganisation av fångvårdens anstalter, som genomförts under senare år och som vunnit sin slutliga utformning efter en år 1941 av särskilt tillkallade sakkunniga i samråd med fångvårdsstyrelsen verkställd utredning (II ht sid. 56 ff.). På grund av den därefter inträffade utomordentliga stegringen av fångantalet ha emellertid ett flertal särskilda åtgärder måst vidtagas för att tillgodose platsbehövet utöver den av de sakkunniga förordade organisationens ram.

I fråga om platser för vanligt fångförvar har Kungl. Maj:t sålunda den 27 november 1942 medgivit, att en straffanstalt må inrättas vid statens tvångsarbetsanstalt å *Svartsjö* med plats för ett hundratal till straffarbete eller fängelse dömda personer. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 4 juni 1943 gäller detta medgivande till och med den 30 juni 1944. Efter beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen (jfr prop. 297/1943; riksdagens skrivelse nr 418/1943) har vidare avtal träffats mellan fångvårdsstyrelsen och Stockholms stad om rätt att för viss straffverkställighet disponera högst 90 platser i *Stockholms stads rannsakningsfängelse*. Avtalet gäller från och med den 1 juli 1943 till och med den 30 juni 1945 och förlänges därefter ett år i sänder, om det ej uppsäges. Fångvårdsstyrelsen har härjämte den 21 maj 1943 av Kungl. Maj:t bemyndigats att på sju år arrendera hemmanet *Leverstad* nr 1 i Leksbergs socken. Tills vidare har dit förlagts en till centralfängelset i Mariestad knuten ungdomsavdelning med ett tiotal platser men avsikten är att framdeles där anordna en jordbrukskoloni för vanligt fångklientel. Genom utbyggnad av fångkolonien å *Singeshult*, vartill 1943 års riksdag anvisat medel, kommer slutligen utrymmet vid denna koloni att ökas med 12 platser.

För att tillgodose det starkt ökade behovet av platser för personer som å dömts ungdomsfängelse har enligt Kungl. Maj:ts beslut den 16 oktober 1942 avtal träffats med Centralföreningen till stöd för frivivna om rätt för fångvårdsstyrelsen att disponera föreningens egendom *Åby* i Fundbo socken av Uppsala län såsom ungdomsanstalt för ett tjugutal till ungdomsfängelse dömda män. Ytterligare ett tiotal platser för detta klientel ha såsom nyss nämnts inrättats å kolonien *Leverstad*. För ungdomsfängelse å dömda kvinnor har efter Kungl. Maj:ts medgivande den 12 mars 1943 inrättats en under Svenska diakonissällskapets ledning stående ungdomsanstalt med 36 platser å sällskapets egendom *Lannaskede* i Lannaskede socken av Jönköpings län. I samband med nämnda medgivande har Kungl. Maj:t

anbefallt fångvårdsstyrelsen att, så snart omständigheterna det tillåta, vidtaga åtgärder för nedläggande av ungdomsanstalterna å *Vieböck* och *Sjöleden*, i första hand den å *Vieböck*.

Platsutrymmet för förminskat tillräkneliga förbrytare och återfallsförbrytare kommer, sedan 1943 års höstriktsdag beviljat medel till vissa ombyggnadsarbeten vid förvarings- och interneringsanstalten i *Norrköping*, att ökas med 25 platser.

Den av 1941 års sakkunniga förordade organisationen av fångvårdens sinnessjukavdelningar har utökats genom att ett sextiotal platser av reservutrymmet vid kronohäktet i *Jönköping* tagits i anspråk för en provisorisk sinnessjukavdelning därstädes. Undersökningsavdelningarnas kapacitet har dessutom ökats genom förstärkning av läkarkrafterna vid dessa avdelningar (jfr II ht 1943 sid. 66; ytterligare en biträdande läkare har sedermera enligt Kungl. Maj:ts medgivande anställts vid sinnessjukavdelningen å *Håga*).

För omhändertagande av utlänningar som tagas i förvar jämlikt utlänningslagen har Kungl. Maj:ten den 18 september 1942 medgivit, att vid rannsakningshäktet i *Kalmar* må tills vidare vara inrättad en särskild avdelning, avsedd för utlänningar vilka tagas i förvar för längre tid. För avdelningen ha tagits i anspråk ett trettiotal platser av reservutrymmet vid nämnda rannsakningshäkte. Härjämte har för samma ändamål enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 april 1943 anordnats en till samma häkte ansluten koloni å arbetshemmet *Ödevata* i Vissefjärda socken av *Kalmar* län, vilken koloni omfattar 20 platser.

En begränsning av fångvårdens platsutrymme har uppstått till följd av att fångvården numera mottager det klientel, som tidigare intagits å statens tvångsarbetsanstalt i *Landskrona* och den i samband därmed anordnade alkoholistanstalten. Tvångsarbets- och alkoholistanstalter för kvinnor ha nämligen i stället anordnats vid centralfängelset i *Växjö* och straffängelset i *Karlstad*.

Det totala antalet av fångvården disponerade platser, inbegripet reservutrymme samt platser å provisoriska anstalter och avdelningar, utgör 3 117. Medeltalet fångar för tiden januari—november 1943 uppgick till 3 109. Vid anslagsberäkningen för nästa budgetår har räknats med en medelbeläggning av 3 200 fångar.

För tillgodoseende av den ytterligare stegring av *platsbehovet*, som är att emotse, har platsutrymmet för vanligt fångförvar ansetts i första hand böra utökas genom anordnande av nya kolonier och förläggningar, där de intagna kunna beredas sysselsättning under friare former. Erfarenheterna hittills av den öppna anstaltsvården äro goda, och en utökning av vårdmöjligheterna på detta område har därför ansetts önskvärd, även om fångtalet skulle nedgå till normal omfattning. Med denna motivering har Kungl. Maj:ten även föreslagit riksdagen att anvisa anslag å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår för inköp av egendomen *Lockerud* i *Leksbergs* socken, vil-

ket förslag riksdagen bifallit. Ytterligare vårdmöjligheter av denna art anses böra beredas genom arrendering av för ändamålet lämpliga jordbruk. Vidare framhålles, att inrättande av kolonier i förening med andra former av arbetsdrift, såsom skogsavverkning, vägbyggen, hantverk och dylikt, bör tagas under övervägande.

Krav på ökat utrymme för vanligt fångförvar å slutna anstalter beräknas kunna tillgodoses genom att ytterligare platser ställas till förfogande å Svart-sjöanstalten och Stockholms stads rannsakningsfängelse. I sista hand räknas med att taga i anspråk någon äldre nedlagd anstalt för ändamålet.

Det ökade utrymmet för män, som ådömts ungdomsfängelse, vilket vunnits genom att kolonien Leverstad provisoriskt iordningställdes till ungdomsanstalt, beräknas icke förslå för att möta det ständigt stegrade behovet. Av denna anledning har förutsatts att anstalten å den ovannämnda egendomen Lockered provisoriskt inrättas såsom ungdomsanstalt.

Platsbehovet för ungdomsfängelse ådömda kvinnor och för förvarade och internerade anses kunna tillgodoses inom de nuvarande anstalternas ram.

Skulle, slutligen, ett ökat platsbehov uppkomma vid fångvårdens utlänningsavdelningar, anses detsamma kunna tillgodoses genom inrättande av ytterligare någon koloni av samma typ som Ödevatakolonien.

Därest de nu angivna åtgärderna för att möta ett alljämt ökat platsbehov skulle bli otillräckliga, förutsättes det få ankomma på Kungl. Maj:t att i mån av behov vidtaga ytterligare utvidgningar av organisationen efter samma principer som hittills tillämpats.

Vad beträffar fångvårdens *personalbehov* har departementschefen utgått från att de ökade krav, som uppkommit till följd av det stegrade fångantalet även under budgetåret 1944/45 böra tillgodoses genom anställande av extra och tillfälliga befattningshavare.

Det i gällande stat anvisade anslagsbeloppet å 4 260 000 kronor till avlöningar åt fångvårdsanstalternas personal har beräknats för en medelbeläggning av 3 000 fångar. Under sistförflutna budgetår uppgick medeltalet intagna å fångvårdsanstalterna till 2 904 och utgifterna å avlöningsanslaget till 4 247 900 kronor, däri inberäknat extraordinära kostnader i anledning av militärinkallelser, av fångvårdsstyrelsen uppskattade till omkring 110 000 kronor. Årets anslag motsvarar alltså väl de ordinära avlöningskostnaderna vid ett fångmedeltal av 3 000. Med hänsyn härtill har ej ansetts erforderligt att för nästa budgetår verkställa annan uppräknings av anslaget än som för-anledes av nödvändiga organisationsutvidgningar.

I första hand har räknats med erforderlig personal för de utbyggnader av anstaltsorganisationen, varom beslut fattats sedan fångvårdens anslagsfråga senast var föremål för statsmakternas prövning. Enär den nya ungdomsanstalten å Lannaskede icke drives i fångvårdens regi, har i detta hänseende endast räknats med kolonien Ödevata, ungdomsavdelningen Leverstad samt den under tillbyggnad varande avdelningen vid förvarings- och interneringsanstalten i Norrköping. Personalen vid ödevatakolonien utgöres av en föreståndare, en överkonstapel, 3 vaktkonstaplar, en husmor och köks-

biträden. För avdelningen å Leverstad har beräknats en överkonstapel och 2 vaktkonstaplar samt för den nya avdelningen vid norrköpingsanstalten en yrkesmästare av 2:a klass och 5 vaktkonstaplar. Personalkostnaderna ha i enlighet härmed beräknats till 18 000 kronor för Ödevata, 6 900 kronor för Leverstad och 16 300 kronor för norrköpingsavdelningen. Den på angivet sätt utbyggda organisationen är emellertid icke tillräcklig vid den antagna medelbeläggningen av 3 200 fångar. Såsom redan nämnts föreligger närmast behov av en ny ungdomsanstalt för män, avsedd att inrättas å egendomen Lockerud. Vidare behöves personal till nya öppna kolonier och förläggningar. Detta personalbehov kan icke för närvarande närmare bestämmas, men med utgångspunkt från nyss angivna medelbeläggning har det av fångvårdsstyrelsen beräknade beloppet av 45 000 kronor ansetts tillräckligt för tillgodoseende av personalbehovet vid såväl den nya ungdomsanstalten som övriga erforderliga öppna vårdinrättningar.

Ett utbyggande av fångvårdens anstaltsorganisation för 3 200 fångar skulle enligt vad sålunda anförts medföra ökade kostnader för icke-ordinarie personal till ett belopp av (18 000 + 6 900 + 16 300 + 45 000) 86 200 kronor. Genom nedsättning med 45 000 kronor av det till ordinarie tjänstemän anvisade beloppet (belastning 1942/43 2 128 600 kronor; anvisat 1943/44 2 227 000 kronor) kan emellertid den för ändamålet erforderliga nettoökningen å anslaget begränsas till 41 200 kronor.

Det ökade fångantalet föranleder emellertid höjda personalkostnader även i ett par speciella hänseenden. Genom att allt tillgängligt reservutrymme tagits i anspråk ha vissa *krono- och rannsaktionshäkten* med avseende å driftens omfattning blivit fullt likställda med straffängelser. Det har därför ansetts skäligt, att de styresmän vid dylika anstalter, som icke i egenskap av befattningshavare å övergångsstat eller eljest åtnjuta lön såsom straffängelsedirektörer, erhålla viss ersättning utöver lönen ävensom att medel anvisas till assistenter, som vid behov kunna biträda styresmännen vid de mest arbetstyngda av ifrågavarande anstalter. Envar av kronohäktesföreståndarna i Linköping, Karlskrona och Örebro föreslås därför skola tillerkännas ett tillfälligt lönetillägg å 800 kronor. Vidare beräknas medel till två assistentbefattningar av 3:e klass.

Utöver vad nu sagts föreslås inrättande av fyra befattningar såsom *sociala kuratorer* i lönegraden Eo 10, därav tre för de s. k. socialassistenterna vid centralfängelserna å Långholmen, å Härlanda och i Malmö samt en för den s. k. socialsekreteraren vid långholmsfängelsets sinnessjukavdelning. I denna fråga anför departementschefen följande.

Socialassistenterna, som nu äro placerade såsom kontorsbiträden i lönegraden Eo 4, ha till huvudsaklig uppgift att förmedla kontakten mellan å ena sidan fången och å andra sidan hans familj, arbetsgivare, socialvårdande institutioner m. m. De äro även fångarna direkt behjälpliga i ekonomiska och andra angelägenheter, förbereda arbetsansättning o. dyl. För den rätta behandlingen av den som intagits å fångvårdsanstalt är det uppenbarligen av stor vikt, att någon av anstaltens tjänstemän står i nära kontakt med den

miljö, ur vilken fangen kommit. Detta är även av betydelse, då det gäller att bedöma om den straffade efter frigivningen skall återvända till samma miljö; därest detta skall ske, måste omgivningen även förberedas på de svårigheter som då möta. Risken för återfall i brott är stor, om icke dessa svårigheter kunna bemästras. En förutsättning för att nu angivna uppgifter skola handhas på ett tillfredsställande sätt är att ifrågavarande befattningshavare besitta erforderlig kompetens för socialt arbete, helst socialpolitisk examen eller däremot svarande teoretisk och praktisk utbildning. De nuvarande socialassistenterna inneha sådan kompetens, och man kan icke påräkna, att de skola kvarstanna i sina befattningar med mindre de erhålla en placering i lönehänseende som svarar mot deras kvalifikationer. Jag förordar därför, att dessa tjänstemän erhålla ställning såsom sociala kuratorer, jämställda med motsvarande befattningshavare vid vissa sjukhus. Befattningarna synas tills vidare böra placeras i lönegraden Eo 10.

För ökade vikariatskostnader, som kunna väntas uppstå efter omläggning av fångvårdens utbildningskurser, föreslås anvisande av 2 600 kronor.

Avlöningsanslaget beräknas härefter på följande sätt.

Beträffande den i avlöningsstaten uppförda anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän göres ej annan ändring än att posten med hänsyn till belastningen under de båda senast förflutna budgetåren nedräknas med 45 000 kronor till 2 182 000 kronor.

Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, beräknas medel till följande nya arvoden: 800 kronor till envar av kronohäktesföreståndarna i Linköping, Karlskrona och Örebro, 1 000 kronor till direktören vid rannsakningshäktet i Kalmar för bestyr med kolonien Ödevata, 500 kronor till läkaren vid samma koloni, 6 100 kronor till en tredje biträdande läkare å Håga samt 3 960 kronor till predikant och eventuellt biträde åt denne vid centralfängelset i Växjö. Härutöver beräknas ett belopp av 1 000 kronor till ökade arvoden åt läkare och predikanter vid vissa särskilt hårt belagda anstalter. Posten höjes alltså med $(2\,400 + 1\,000 + 500 + 6\,100 + 3\,960 + 1\,000 = 14\,960)$ i runt tal 15 000 kronor till 230 000 kronor.

De ökade personalkostnaderna i övrigt belasta posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, som alltså höjes med 18 000 kronor till personal vid kolonien Ödevata, 6 900 kronor till personal vid kolonien Leverstad, 16 300 kronor till ökad personal vid förvarings- och interneringsanstalten i Norrköping samt 45 000 kronor till personal vid ny ungdomsanstalt och vid nya fångkolonier. Härjämte beräknas 9 060 kronor till 2 extra assistenter av 3:e klass utan fast placeringsort, 2 925 kronor för 3 sociala kuratorer i Eo 10 i stället för 3 kontorsbiträden i Eo 4 samt 2 600 kronor till vikarier för deltagare i utbildningskurs. Höjningen blir alltså $(18\,000 + 6\,900 + 16\,300 + 45\,000 + 9\,060 + 2\,925 + 2\,600 = 100\,785)$ kronor, vilket belopp torde böra avrundas till 101 000 kronor. Anslagsposten upptages således med $(1\,319\,000 + 101\,000)$ 1 420 000 kronor.

Posten till rörligt tillägg, som för sistförflutna budgetår utvisar besparing, upptages med oförändrat belopp 499 000 kronor.

Anslagets slutsumma skulle följaktligen bli $(2\,182\,000 + 230\,000 + 1\,420\,000 + 499\,000)$ 4 331 000, vilket innebär en höjning med 71 000 kronor.

I enlighet med vad föredraganden, statsrådet Rubbestad, anfört under statsverkspropositionens femte huvudtitel (punkten 59) rörande önskvärdhe-

ten av gemensam befordringsgång för vaktfruar vid statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter med vaktfruarna vid fångvårdsanstalterna, har till *personalförteckningen* för fångvårdsanstalterna ansetts böra fogas en föreskrift, att det fastställda antalet ordinarie vaktfruar må överskridas, i den mån ordinarie vaktfrubefattningar till motsvarande antal hållas obesatta vid det andra slaget av anstalter.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *K. Schlyter* (I: 79) och den andra inom andra kammaren av herr *A. Lindqvist* (II: 144), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att till envar av styresmännen vid rannsakningshäktena i Halmstad och Hudiksvall under budgetåret 1944/45 skall utgå ett lönetillägg av 600 kronor,

dels en inom första kammaren av herr *R. Lindström* väckt motion (I: 231), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att den nuvarande direktörstjänsten å anstalterna Hall—Håga omvandlas till en direktörstjänst å e. o. stat med lön enligt Eo 29 och med kompetensvillkor såsom för överläkare å statens sinnessjukhus, att under dessa betingelser avslå det begärda anslaget å 6 100 kronor för »en tredje biträdande läkare å Håga» och att hos Kungl. Maj:t begära utredning om lämpligheten att å förvarings- och interneringsanstalten i Norrköping tillsvidare och på förordnande förena läkar- och direktörstjänsterna,

dels ock en inom andra kammaren av fröken *Ebon Andersson m. fl.* väckt motion (II: 360), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att socialassistenterna vid centralfängelset i Växjö och vårdanstaltens å Hall sinnessjukavdelning vid Håga i likhet med motsvarande befattningshavare vid centralfängelserna å Långholmen, å Härlanda och i Malmö erhålla ställning såsom sociala kuratorer och uppflyttas från lönegrad Ex 4 respektive Eo 6 och tills vidare placeras i lönegrad Eo 10.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna I: 79, I: 231 och II: 360.

I statsrådsprotokollet har lämnats en redogörelse för de åtgärder, som vidtagits och planerats för tillgodoseende av uppkommet eller förutsett ökat behov av platser å fångvårdens anstalter för vanligt fångförvar ävensom å specialanstalterna. Vad härutinnan anförts och föreslagits har icke givit utskottet anledning till erinran.

Det ökade personalbehov, som är en följd av nämnda åtgärder, skall enligt förslaget helt tillgodoses genom anställande av extra eller tillfällig personal. Det för avlönande av denna personal beräknade medelsbehovet har utskottet för sin del funnit böra godtagas.

Vad angår övriga personalfrågor har i motionen I: 231 föreslagits, att direktörstjänsten vid Hallanstalten i lönegraden Eo 26 skall uppflyttas till lönegraden Eo 29 och att för densamma skall gälla samma kompetensvillkor som för överläkare vid statens sinnessjukhus. Ett yrkande av motsvarande inne-

Utskottet.

börd framställdes redan vid 1941 års riksdag (motionen I: 131), men blev av riksdagen avslaget. Såsom statsutskottet då framhöll (utlåtande nr 112), föreligger icke hinder för Kungl. Maj:t att, därest så befinnes påkallat, besätta direktörsbefattningen med en läkare, som innehar den av motionären åsyftade kompetensen. Statsutskottet yttrade vid nämnda tillfälle även, att det knappast vore erforderligt eller lämpligt att vid befattningen knyta sådana villkor, att densamma alltid måste besättas med läkare. Möjlighet borde i stället föreligga för Kungl. Maj:t att i varje särskilt fall, då fråga uppkommer om befattningens återbesättande, utse den för ändamålet bäst skickade av de sökande. Vad sålunda uttalats vid 1941 års riksdag anser utskottet alltfört äga giltighet. Utskottet kan därför icke biträda motionärens förslag i nämnda hänseende liksom ej heller förslaget i samma motion att begära utredning om lämpligheten att å norrköpingsanstalten tills vidare och på förordnande förena läkar- och direktörstjänsterna.

Genom att tillgängligt reservutrymme tagits i anspråk ha vissa krono- och rannsakningshäkten med avseende å driftens omfattning blivit fullt likställda med straffängelser. Departementschefen har ansett skäligt att envar av kronohäktesföreståndarna i Linköping, Karlskrona och Örebro tillerkännes ett tillfälligt lönetillägg å 800 kronor. Under hänvisning till den starkt ökade beläggningen vid rannsakningshäktena i Halmstad och Hudiksvall föreslås i motionerna I: 79 och II: 144 att jämväl styresmännen vid nämnda häkten skola erhålla ett lönetillägg, vardera med 600 kronor.

På grund av den utveckling, som tagit sin början först sedan löneställningen för nämnda tjänstemän blivit fastslagen, har deras arbetsbörda och ansvar ökat i sådan omfattning, att en särskild gottgörelse härför enligt utskottets mening bör beredas dem. Denna gottgörelse torde i enlighet med de framlagda förslagen böra givas i form av ett särskilt lönetillägg, som är att betrakta såsom tillfälligt och åter bör indragas vid en emotsedd återgång till lägre antal fångar å anstalterna. Utskottet, som alltså i nu ifrågavarande hänseende tillstyrker såväl Kungl. Maj:ts förslag som nämnda motioner, har icke funnit anledning till erinran mot beloppen av de föreslagna lönetilläggen.

Kungl. Maj:t har vidare föreslagit, att de s. k. socialassistenterna vid centralfängelserna å Långholmen, å Härlanda och i Malmö samt den s. k. socialsekreteraren vid Långholmens sinnessjukavdelning skola erhålla ställning såsom sociala kuratorer, jämställda med motsvarande befattningshavare vid vissa sjukhus. Befattningarna skola tills vidare placeras i lönegraden Eo 10. I anslutning till detta förslag yrkas i motionen II: 360 att jämväl socialassistenterna vid centralfängelset i Växjö och vårdanstaltens å Hall sinnessjukavdelning vid Håga skola erhålla motsvarande ställning.

Med hänsyn till arten av de arbetsuppgifter, som åvila de i Kungl. Maj:ts förslag avsedda befattningshavarna, och vikten av att nämnda uppgifter handhavas på tillfredsställande sätt finner sig utskottet böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Motsvarande fråga beträffande socialassistenterna vid centralfängelset i Växjö och sinnessjukavdelningen å Håga synes böra bliva föremål för ytterligare utredning. Verksamheten vid Växjö torde vara av mindre om-

fattning. På grund av vad i motionen II: 360 anförts och utskottet i övrigt inhämtat har utskottet funnit lösningen av den extra ordinarie socialassistentens vid Håga lönefråga mera trängande. Utskottet har ansett sig böra föreslå, att medel beräknas under fångvårdsanstalternas avlöningsanslag för beredande åt sistnämnda befattningshavare av ställningen såsom social kurator i lönegraden Eo 10. Det härför erforderliga beloppet, i runt tal 600 kronor, bör dock icke få tagas i anspråk med mindre Kungl. Maj:t efter närmare utredning finner sådan uppflyttning böra äga rum.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit föranleder ej erinran från utskottets sida. Vid bifall i enlighet med utskottets förslag till motionerna I: 79 och II: 144 bör anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar beräknas med ett 1 200 kronor högre belopp än Kungl. Maj:t föreslagit. Däremot torde utskottets förslag i anledning av motionen II: 360 icke böra föranleda någon motsvarande höjning av icke-ordinarieposten.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

1) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag besluta, att till personalförteckningen för fångvårdsanstalterna skall fogas en anmärkning av följande lydelse:

Antalet ordinarie vaktfruar må överstiga det i förteckningen angivna antalet under iörrutsättning att motsvarande antal ordinarie vaktfrubefattningar hållas obesatta vid statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter;

2) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I: 79, II: 144 och II: 360 samt med avslag å motionen I: 231

a) fastställa följande avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	2 182 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> »		231 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal, <i>förslagsvis</i>	»	1 420 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	499 000

Summa kronor 4 332 200,

b) till *Fångvårdsanstalterna*: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 4 332 200 kronor.

33:o) **Fångvårdsanstalterna: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 103—109), som innebär en huvudsakligen av ökning i den beräknade medelbeläggningen å anstalterna betingad anslagsökning å 215 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 2 960 400 kronor.

34:o) **Interneringsnämnden.** Kungl. Maj:t har (punkt 39, s. 109—112) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad stat för interneringsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45, dels ock till Interneringsnämnden för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 14 500 kronor.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 13 000 kronor.

Då interneringsnämndens behov av biträdespersonal icke — såsom hittills skett — i fortsättningen kommer att kunna tillgodoses av fångvårdsstyrelsen, föreslås höjning av anslagsposten till icke-ordinarie personal med 1 500 kronor, motsvarande arvode till ett heltidsanställt biträde, vilket förutsättes skola, i den mån nämndens arbete det medger, kunna tagas i anspråk även för fångvårdsstyrelsens räkning.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *G. Mosesson* väckt motion (II: 180), vari hemställts att riksdagen måtte höja vardera av arvoden till sekreteraren hos interneringsnämnden och till sekreterarens biträde med 600 kronor till 3 000 kronor respektive 1 200 kronor.

Motionärens förslag ansluter sig till ett förslag i ämnet av interneringsnämnden, vilket förslag biträtts av fångvårdsstyrelsen, men avstyrkts av statskontoret.

Utskottet.

I likhet med motionären finner utskottet arbetets väsentligt ökade omfattning vid interneringsnämnden i och för sig tala för höjning av arvoden till nämndens sekreterare och dennes biträde. Emellertid har under rådande förhållanden stor försiktighet iakttagits inom statsförvaltningen i övrigt när fråga uppkommit om compensation åt innehavare av bisysslor för stegring i arbetsbördan. I överensstämmelse med eljest tillämpade grunder vid bedömning av hithörande frågor har Kungl. Maj:t avböjt nämndens hemställan om sådan arvodesförbättring, varom yrkande nu ånyo framlagts i motionen. Under sådana förhållanden är utskottet icke berett att förorda ändring i Kungl. Maj:ts förslag.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 180

a) fastställa följande stat för interneringsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Stat.

A v l ö n i n g a r.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	8 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3 300

O m k o s t n a d e r.

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	2 600
---	---	-------

Summa kronor 14 500;

b) till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 14 500 kronor.

35:o) **Ungdomsfängelsenämnden.** Kungl. Maj:t har (punkt 40, s. 112 och 113) föreslagit riksdagen att till Ungdomsfängelsenämnden för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 11 700 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehåft en inom andra kammaren av herr *A. Hermansson* väckt motion (II: 361), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta *dels* om höjning av arvudet till ungdomsfängelsenämndens sekreterare med 600 kronor, *dels* om höjning av nämndens anslag till icke-ordinarie personal med 700 kronor.

Motionärens förslag, som ansluter sig till ett förslag i ämnet av ungdomsfängelsenämnden — vilket förslag biträts av fångvårdsstyrelsen, men avstyrkts av statskontoret — avser, förutom förbättring av sekreterararvodet, jämväl uppflyttning av tjänsten såsom skrivbiträde hos nämnden i lönegraden Eo 2 till en tjänst såsom kontorsbiträde i lönegraden Eo 4.

Beträffande de skäl, som motionären anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Ungdomsfängelsenämndens arbetsbörda har i likhet med interneringsnämndens ökat i betydande grad. Det motionsvis gjorda yrkandet om arvodsförbättring för sekreteraren vid ungdomsfängelsenämnden, vilket ursprungligen framlagts av nämnden, har varit föremål för prövning av Kungl. Maj:t. Detsamma är förhållandet med förslaget om löneförbättring för skrivbiträ-

Utskottet.

det. Med hänsyn härtill är utskottet på huvudsakligen de grunder, som anförts i fråga om arvodesförbättring vid interneringsnämnden icke berett att i nämnda hänseenden tillstyrka ändring i Kungl. Maj:ts förslag.

Under återopande härav får utskottet, som tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övriga delar, hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 361, till *Ungdomsfängelset* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 11 700 kronor.

36:o) **Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 113), vilket innebär en ökning av anslaget med 40 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

37:o) **Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 113—116), vilket innebär en ökning av anslaget med 60 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 310 000 kronor.

38:o) **Skyddskonsulentorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt 43, s. 116) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad stat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45, dels ock till Skyddskonsulentorganisationen för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 209 500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 137 000 kronor.

Den vid fjolårets riksdag beslutade utbyggda organisationen har trätt i verksamhet den 1 januari 1944. För nästa budgetår föreslås anslaget upptaget med det tidigare för den fullt utbyggda organisationen beräknade årsbehovet. Detta utgör 138 000 kronor för avlöningar och 71 500 kronor för omkostnader. Av förstnämnda belopp avse 1 500 kronor arvode till konsulenten på Gotland, 119 500 kronor avlöningar till övriga konsulenter och de fem skyddsassistenter samt 17 000 kronor rörligt tillägg.

Då Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

a) fastställa följande stat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Stat.

Avlöningar.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	1 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	119 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	17 000

Omkostnader.

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	71 500
---	---	--------

Summa kronor 209 500;

b) till *Skyddskonsulentorganisationen* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 209 500 kronor.

39:o) **Övervakning av villkorligt dömda.** Kungl. Maj:t har (punkt 44, s. 117) föreslagit riksdagen att till Övervakning av villkorligt dömda för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Å gällande riksstat är anslaget uppfört med 84 000 kronor. Anslagshöjningen motiveras med belastningen å anslaget under de senaste tre budgetåren.

I detta sammanhang må erinras om en inom andra kammaren av herr V. Hedlund i Östersund väckt motion (II: 128), vari hemställts, att till icke lagfaren ledamot av övervakningsnämnd fr. o. m. den 1 juli 1944 må utgå resekostnads- och traktamentsersättning efter samma grunder som komma att gälla i fråga om ersättning till nämndeman för tjänstgöring vid tingssammanträden.

Den i motionen II: 128 väckta frågan ämnar utskottet upptaga till behandling i ett senare sammanhang. Även om reseersättning till ledamot av övervakningsnämnd i händelse av bifall till motionen anses böra utgå från nu ifrågavarande förslagsanslag torde därav föranledd utgiftsökning under anslaget icke vara av sådan storleksordning att densamma bör i väsentlig mån inverka på anslagsberäkningen.

Utskottet.

Då anslagsfrågan således bör kunna bedömas från de förutsättningar, som angivits i Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot anslagsberäkningen, hemställa,

att riksdagen må till *Övervakning av villkorligt dömda* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

40:o) **Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.** Kungl. Maj:t har (punkt 45, s. 118 och 119) föreslagit riksdagen att för Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl. för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 6 800 kronor.

Något motsvarande anslag finnes icke upptaget å riksstaten för innevarande budgetår.

I samband med att den nya lagen om villkorlig frigivning sättes i kraft föreslås att, i enlighet med vad statsmakterna tidigare förutsatt, tillsyningsmän för villkorligt frigivna tillerkännas rätt till gottgörelse efter samma grunder som gälla för ersättning till övervakare över villkorligt dömda. Motsvarande förmån anses därvid böra beredas även tillsyningsmän över dem som utskrivits på prov enligt lagarna om ungdomsfängelse, tvångsuppfostran samt förvaring och internering. Det för arvoden och gottgörelse för resekostnader för nästkommande budgetår erforderliga beloppet har beräknats till 6 800 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 6 800 kronor.

41:o) **Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 120), vilket innebär, att anslaget höjes med 25 000 kronor till 100 000 kronor, motsvarande det vid fjolårets riksdag beräknade årsbehovet för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.* för budgetåret 1944/45 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

42:o) **Bidrag till svenska skyddsförbundet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 121 och 122) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska skyddsförbundet* för budgetåret 1944/45 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

Uppfostringsanstalterna.

43:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 48, s. 123—131) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45, dels ock till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 263 000 kronor.

Till utgångspunkt vid anslagsberäkningen för nästa budgetår har tagits samma medelbeläggning som för innevarande budgetår eller 210 elever. Även ett elevantal av denna storlek överstiger emellertid avsevärt den normala beläggning för vilken den ordinarie och extra ordinarie personalen vid anstalten är avpassad. På grund härav har det varit nödvändigt att med anlitande av andra huvudtitelns anslag till extra utgifter medgiva viss förstärkning av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal vid anstalten under såväl budgetåret 1942/43 som innevarande budgetår. För nästkommande budgetår föreslås, att den sålunda medgivna personalförstärkningen med en assistent i lönegraden Ex 20 och en nattvakt i lönegraden Ex 5 bibehålles och att för ändamålet erforderliga medel ($4\,596 + 2\,070 =$) 6 666 kronor, beräknas under anstaltens stat.

Härutöver har förstärkning av nämnda post beräknats med 7 600 kronor, motsvarande det belopp, varmed innevarande riksdag (skr. nr 24) medgivit, att posten finge överskridas, 400 kronor i nytillkommande ålderstillägg och 132 kronor för beredande av extra ordinarie anställning i lönegraden Eo 3 av en extra tvätterska. Posten föreslås i enlighet härmed höjd med 14 800 kronor till 94 300 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg har uppräknats med 2 200 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet får alltså hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 146 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t	» 3 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 94 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 35 500
Summa kronor 280 000;	

b) till *Statens uppfostringsanstalt å Bona*: Avlöningar för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kronor.

44:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 131—133), vilket innebär en höjning av anslaget med dels 5 000 kronor för underhåll av byggnader, dels 1 000 kronor till expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 271 000 kronor.

45:o) **Understöd till skyddshemmen å Vieböck. Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 50 och 51, s. 133 och 134) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Understöd till skyddshemmen å Vieböck* 125 000 kronor;

b) till *Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt* 10 000 kronor.

Diverse.

46:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 52—54, s. 135) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond* 602 000 kronor,

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 332 000 kronor,

c) till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* 22 000 kronor.

47:o) **Särskild ersättning till häradskrivare för röstlängders upprättande. Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk. Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen. Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Strafferet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 55—58, s. 135 och 136) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 anvisa

a) till *Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande* ett förslagsanslag av 70 000 kronor,

b) till *Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk* ett förslagsanslag av 3 000 kronor,

c) till *Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen* ett förslagsanslag av 1 000 kronor,

d) till *Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Strafferet* ett anslag av 1 200 kronor.

48:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 137) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 225 000 kronor.

49:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 137) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1944/45 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

50:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 61 och 62, s. 137 och 138) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1944/45 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* 105 000 kronor,

b) till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* 50 000 kronor.

51:o) **Kristillägg.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 63, s. 138) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Stockholm den 18 februari 1944.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Pauli, Grånebo, Lindström, Bernhard Nilsson, Bäckström, Bäcklund, Holmström, Gustaf Ivar Anderson* och *Ivar Persson*; samt

från andra kammaren: herrar *Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Svensson* i Grönvik, *Andersson* i Prästbol, *Danielsson, Ward, Isacson, Pettersson* i Dahl, *Andersson* i Malmö, *Mårtensson, Lindholm* och *Eriksson* i Frägsta.

Reservationer:

1) vid punkten 16:o (Häradsrätterna: Avlöningar) av herrar *Johan Bernhard Johansson* och *Pettersson* i Dahl, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Vidkommande den — — — för placeringen.

Utskottet har — — — skilda lönegrupper. Denna ojämnhet i lönegruppsindelningen synes böra undanröjas på det sätt motionärerna föreslagit, nämligen genom uppflyttning av Hallands mellersta domsaga till lönegrupp IV.

Beträffande de två övriga i motionerna avsedda domsagorna synas tillräckliga skäl icke föreligga för en ändrad lönegruppsindelning. Villands domsaga — — — saknar betydelse.

Den av riksdagen fastställda ramen för domsagornas fördelning å lönegrupper torde alltså i anslutning till vad ovan föreslagits jämkas till att omfatta högst 29 domsagor i grupp III och högst 35 domsagor i grupp IV. Med hänsyn till att den till häradshövdingen i Hallands mellersta domsaga från anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän utgående övergångsättningen bortfaller vid domsagans uppflyttning i lönegrupp, synes nämnda uppflyttning icke böra i vidare mån påverka beräkningen av de olika i avlöningsstaten upptagna posterna, än att anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän höjes med 100 kronor.

Kungl. Maj:ts — — — utskottet hemställa,

att riksdagen må

1) med bifall — — — till 46,

2) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 113 och II: 196,

a) fastställa följande avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas under budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän,
förslagsvis kronor 2 130 100

2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t	kronor	2 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	2 548 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	391 200
		Summa kronor 5 072 100;

b) till *Häradsrätterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 5 072 100 kronor.»;

2) vid *punkten 34:o* (Interneringsnämnden) av herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Pauli, Lindström, Bäckström, Bäcklund, Eriksson* i Stockholm, *Danielsson, Ward* och *Lindholm*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Utskottet finner i likhet med motionären och fångvårdsstyrelsen, att arbetets väsentligt ökade omfattning vid interneringsnämnden utgör bärande skäl för en höjning av arvoden till nämndens sekreterare och dennes biträde. Den omständigheten, att det här är fråga om bisysslor, synes icke kunna motivera en så påtaglig underbetalning av det med uppdragen förenade arbetet, som de nu utgående arvoden innebära. Med hänsyn härtill och då de föreslagna beloppen synas utskottet skäliga, tillstyrker utskottet motionärens förslag. Härvid förutsätter utskottet, att en återgång till hittills tillämpade arvoden tages under övervägande i den mån detta påkallas av en framtida nedgång i arbetsbördan.

Kungl. Maj:ts förslag har i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran. På grund av vad ovan anförts bör den i Kungl. Maj:ts förslag upptagna posten till arvoden och särskilda ersättningar höjas med 1 200 kronor till 9 800 kronor och anslagets slutsumma med samma belopp till 15 700 kronor.

Under återropande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen II: 180

a) fastställa följande stat för interneringsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Stat.

Avlöningar.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	9 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3 300

Omkostnader.

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	2 600
---	---	-------

Summa kronor 15 700;

b) till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 15 700 kronor.»;

3) vid *punkten 35:0*) (*Ungdomsfängelnsnämnden*) av herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Ocsar Olsson, Pauli, Lindström, Bäckström, Bäcklund, Eriksson* i Stockholm, *Danielsson, Ward* och *Lindholm*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Ungdomsfängelnsnämndens arbetsbördan har i likhet med interneringsnämndens ökat i betydande grad. På de skäl, som anförts för en höjning av arvodena till interneringsnämndens sekreterare och dennes biträde, tillstyrker utskottet i motionen framställt yrkande om höjning av arvodet till ungdomsfängelnsnämndens sekreterare. Även i detta fall förutsätter utskottet, att en återgång till hittills gällande arvode överväges i den mån detta påkallas av en framtida nedgång i arbetsbördan. Beträffande den i motionen jämväl berörda frågan om skrivbitrådets löneställning tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag.

Vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit bör det av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet, vilket i övrigt icke föranleder erinran från utskottets sida, höjas med 600 kronor till 12 300 kronor. Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 361 till *Ungdomsfängelnsnämnden* för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 12 300 kronor.»